

پارازیتوییدهای اولیه و ثانویه آفت پروانه چوبخوار پسته (I). دکتر محمدرضا مهرنژاد؛
مؤسسه تحقیقات پسته کشور، صندوق پستی ۷۷۱۷۵/۴۳۵، رفسنجان، ایران، mehrnezhad@pri.ir

بر اساس بررسی‌های انجام شده، بیش از ۱۲ گونه زنبور به صورت پارازیتویید اولیه و یا ثانویه روی پروانه چوبخوار پسته (*Kermania pistaciella* Amsel (Lep.: Tineidae: Hieroxestinae) در باغ‌های پسته استان کرمان زندگی می‌کنند. پنج گونه از آن‌ها قبلاً معرفی شده است (Achterberg & Mehrnejad, 2002; The braconid parasitoids of *Kermania pistaciella* Amsel in Iran, *Zoologische Mededelingen Leiden*). در این گزارش ۷ گونه زنبور که توسط متخصصین بین‌المللی شناسایی قطعی و تأیید شده‌اند، معرفی می‌گردند.

- 1- *Anastatus dlabolai* Kalina (Hymenoptera: Eupelmidae)
- 2- *Arachnophaga (Parasolindenia) matritensis* Bolivary Pieltain (Hym.: Eupelmidae)
- 3- *Chrysocharis laomedon* (Walker) (Hymenoptera: Eulophidae)
- 4- *Cyrtoptyx latipes* (Rondani) (Hymenoptera: Pteromalidae)
- 5- *Eupelmus (Macroneura) longicornis* Kalina (Hymenoptera: Eupelmidae)
- 6- *Eupelmus urozonus* Dalman (Hymenoptera: Eupelmidae)
- 7- *Pteromalus (Habroclytus) semotus* (Walker) (Hymenoptera: Pteromalidae)

زنبور *Cyrtoptyx latipes* به صورت پارازیتویید اولیه روی لارو پروانه چوبخوار پسته زندگی می‌کند. زنبور *Chrysocharis laomedon* پارازیتویید ثانویه این آفت است و ۵ زنبور دیگر به دو صورت پارازیتویید اولیه و ثانویه به پروانه چوبخوار پسته حمله می‌کنند. این اولین گزارش از حمله زنبورهای ذکر شده به *K. pistaciella* می‌باشد. گونه‌های ردیف ۱ و ۶ قبلاً از ایران گزارش شده است. نمونه گونه‌های معرفی شده در این گزارش در مراکز علمی به شرح زیر مورد بررسی قرار گرفت و در کلکسیون‌های مرتبط نگهداری می‌شود: زنبورهای Eupelmidae در Canadian National Collection of Insects؛ زنبور Eulophidae در State Institute of Zoology, Kazakhstan؛ زنبورهای Pteromalidae در Pedagogical University, Russia.